

Для усунення перешкоджаючих чинників професійного розвитку педагогів потрібно удосконалювати управління закладами освіти для створення у них позитивного мікроклімату, психологічного супроводу педагогів, формування у них навичок самоорганізації та самоменджменту. Сама реалізація моделі професійного розвитку педагогів буде ефективною за таких умов: використання інноваційних технологій та форм навчання дорослих; врахування категорій слухачів і рівня їх професійної компетентності при виборі організаційних форм і педагогічних технологій; побудови концепції навчального процесу відповідно до специфіки освітнього середовища післядипломної освіти регіону; застосування програмно-проектного підходу у визначенні змісту і технологій професійного навчання

Таким чином, формування мотивації та створення умов для професійного розвитку педагогічних працівників упродовж професійної діяльності як управлінська проблема означає підвищення уваги до проблем персонального розвитку педагогічних працівників, передусім до тих змін, що відбуваються в процесі професійної діяльності, створення умов для оптимізації і гармонізації тенденцій професійного вдосконалення; оцінка професійної компетентності, теоретичної підготовки за допомогою зовнішнього оцінювання і оцінка якості роботи педагога споживачами освітніх послуг; адаптація до професійної діяльності шляхом стажування, педагогічного наставництва, що дає можливість прискорити процес професійного становлення, виробляти власний стиль діяльності.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Галузевої концепції розвитку неперервної педагогічної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2013 р. № 1176 / Україна. Міністерство освіти і науки // Вища школа. – 2013. – № 9. – С. 103–113.
2. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Ю.В. Ковбасюк [та ін.] – К.: НАДУ, 2011. – Т. 6. – 524 с.
3. Оржеховська О. Механізми забезпечення якості шкільної освіти в Норвегії [Електронний ресурс] / О. Оржеховська // Порівняльно-педагогічні студії. – 2015. – № 4 (18). – С. 102-108. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppstud_2013_4_17
4. Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: навч. посібн. – К.: КНЕУ, 2002. – 224 с.

ГОРЗОВ Л.І.,
МАРЦЕНЮК М.О.,
Мукачівський державний університет, Україна

ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ КОГНІТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ В ПСИХОКОРЕКЦІЙНІЙ ПРАКТИЦІ

Незважаючи на те, що психокорекційні техніки когнітивного спрямування виникли на початку 70-х років минулого століття, ідеї когнітивної школи були логічним наслідком обмежень біхевіоральної школи психології.

Цілями когнітивної психокорекції є:

– виправлення помилкової схеми переробки інформації;

– допомога клієнтам в зміні переконань, які підтримують дезадаптивну поведінку і дезадаптивні емоції.

Не випадково і те, що когнітивна терапія зародилася і почала інтенсивно розвиватися саме в США. Якщо в Європі був популярний психоаналіз в його песимізмом стосовно можливостей людини, то в США переважав поведінковий підхід і досить оптиматична ідеологія «self-made-man»: людину, яка може зробити сам. Немає сумніву, що крім «філософії оптимізму» вражаючі досягнення теорії інформації і кібернетики, а дещо пізніше інтеграція когнітивізмом досягнень психобіології «підживлювали» гуманістичний пафос моделі людини. На противагу «психоаналітичній людині» з її безпорадністю перед образом могутніх сил ірраціонального та несвідомого проголошувалася модель «людини, що пізнає», здатного прогнозувати майбутнє, контролювати сьогодення і не звертатися в раба свого минулого.

Крім того, широкої популярності цього напрямку сприяла віра в позитивні зміни, які людина здатна досягти, змінюючи способи свого мислення, тим самим змінюючи суб'єктивну картину світу. Таким чином зміцнювалося уявлення про «людину розумну», що досліджує способи свого пізнання світу, *що перебудовує їх, створює* нові уявлення про світ, в якому вона - *активний діяч*, а не пасивна пішак [3].

Когнітивна психокорекція орієнтована на теперішнє. Цей підхід директивний, активний і орієнтований на проблему клієнта, застосовується як в індивідуальній, так і в груповій формі, а також для корекції сімейних і подружніх стосунків.

Можна виділити наступні її особливості:

1. Основна увага надається не минулому клієнта, а його теперішньому – думкам про себе і про світ. Вважається, що знання причин порушень не завжди веде до виправлення цих порушень.

2. В основі корекції лежить навчання новим способам мислення.

3. Широке застосування системи домашніх завдань, спрямованих на перенесення одержаних нових навичок у реальне повсякденне життя.

4. Основна задача корекції – зміни у сприйнятті себе і навколишньої дійсності, при цьому визнається, що знання про себе і світ впливають на поведінку, а поведінка і її наслідки впливають на уявлення про себе і світ.

Потреба у проведенні психокорекції актуалізується внаслідок результатів психодіагностики та прогнозу, що з них випливає, щодо несприятливих тенденцій у розвитку особистості та можливостей їх усунення за умови своєчасної корекції.

Засобами психологічної корекції виступають готові технології, методики, способи, або розроблена психологом авторська система вправ, прийомів, способів (тренінг, практикум, діловий клуб, історичний театр тощо), за допомогою яких здійснюються психокорекційні впливи. Зокрема, при проведенні психокорекційної роботи широко використовуються такі прийоми і способи, як проста пропозиція, парадоксальна інструкція, фантазування, інтерпретація психологом життєвої ситуації клієнта і запрошення його до нового бачення ситуації, порада (побажання), саморозкриття психолога, механізм «зворотного зв'язку», відкриті і закриті запитання, повтор-переказ, логічні ланцюжки, емоційне резюме, діюче резюме [2].

Варто зауважити, що засоби психологічної корекції мають різновекторне комплексне використання, оскільки ті ж самі методики мають і психотерапевтичне, і педагогічне, і медичне застосування, та використовуються і для профілактики. Відрізняються вони своїм цільовим спрямуванням, акцентами, які розставляє при їх проведенні відповідний спеціаліст. Відтак, можна зауважити, що результат психокорекції завжди має передбачувану і непередбачувану частину, відзначається комплексністю, має безпосередні та опосередковані виявлення.

Широке застосування в психокорекційній практиці отримала техніка «когнітивне домашнє завдання», що пов'язане з самоаналізом по «АВС-моделі» и та переструктуруванням звичних вербальних реакцій та інтерпретацій.

Спростування ірраціональних переконань і заміна їх раціональними в кабінеті консультанта ще не гарантує того, що в реальному житті клієнт керуватиметься новими поглядами. У зв'язку з цим домашні завдання є важливим способом закріплення досягнутих особистісних змін, що допомагає клієнту в тому, щоб зміцнити раціональні переконання, сформовані на етапі навчання когнітивної моделі; виявити корисність раціональних переконань та звільнитися від ірраціональних переконань; сформувані адаптивну поведінку, що відповідає новим установам.

В процесі виконання домашніх завдань клієнту пропонується використовувати такі методичні засоби і прийоми як от: спостереження за власними думками в реальній ситуації та аналізування їх письмової фіксації; прослуховування та інтерпретація аудіозаписів колишніх занять; виконання вправ з використанням уяви; проведення індивідуальних тренінгів до тих інструкцій, які надавав психолог; ведення щоденників, самостійне прочитання та відрефлексування спеціальної літератури. При використанні бібліотерапії застосовуються спеціально відібрані інформаційні матеріали, спрямовані на підйом настрою клієнта, відвернення його від неприємних емоціогенних думок, що загалом сприятиме вихованню сили волі, оптимізму, впевненості в собі [1].

Отже, в когнітивній психокорекції основна увага приділяється пізнавальним структурам психіки і наголос робиться на особистості, на її логічних здібностях. В основі когнітивного підходу лежать теорії, що описують особистість виходячи з організації пізнавальних структур. Саме з ними працює психолог у корекційному плані, причому в ряді випадків мова йде не тільки про порушення саме пізнавальної сфери, але й про труднощі, що обумовлюють проблеми спілкування, внутрішні конфлікти.

Список використаних джерел

1. Амбрумов А.Г. О комплексном изучении различных видов отклоняющегося поведения в детском и подростковом возрасте / А.Г.Амбрумов, Л.Я. Жезлова, О.В.Чистяков // Труды ВНИИ МВД СССР, 1978. – № 48. – С. 82-89.
2. Бажутина С.Б. Практическая психология в вузе и школе / С.Б.Бажутина, Г.Г. Воронина, И.П. Булах. – Луганск: Янтарь, 2000. – 113 с.
3. Смірнова М.К. Когнітивна психотерапія/ Режим доступу <http://psychologis.com.ua/1-325.htm>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>